

ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ, ΑΝ ΔΕΝ ΑΝΑΚΛΗΘΟΥΝ ΟΙ ΔΙΩΞΕΙΣ

Πανεπιστήμια: θέατρο παραλόγου με τις «εκτός σκοπού δαπάνες»

Της ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΛΙΑΤΣΟΥ

Επείγουσα κυβερνητική παρέμβαση ζητεί σύσσωμη η εκπαιδευτική κοινότητα του Πανεπιστημίου Κρήτης, προκειμένου να ανακληθούν οι διώξεις που έχει ασκήσει σε βάρος μελών του Ιδρύματος, επιθεωρητής του υπουργείου Οικονομικών.

Η υπόθεση, που ξεκίνησε με τη μορφή τυπικού ελέγχου διαχείρισης των πόρων του Ιδρύματος το 2002, τείνει να γίνει χιονοστιβάδα με κίνδυνο να συνθλίψει το δημόσιο πανεπιστήμιο στραπατσάροντας την περιβόητη αυτοδιοίκησή του και εξοντώνοντας τους λειτουργούς του.

Η πρόσφατη κίνηση, λίγο πριν από τις γιορτές των Χριστουγέννων, του οικονομικού επιθεωρητή Εμμ. Χριστοδουλάκη με την οποία καλούνται οι 25 διδάσκοντες του Πανεπιστημίου Κρήτης να καταβάλουν ποσά ύψους 4,8 εκατ. ευρώ, επειδή ως μέλη επιτροπών του ιδρύματος εκτέλεσαν δαπάνες «εκτός σκοπού», δημιουργεί πολλά ερωτηματικά για το τι ή ποιους εξυπηρετεί. Να σημειωθεί ότι η ενέργεια αυτή αποτελεί συνέχεια ενός προηγούμενου ελέγχου, ο οποίος έχει ήδη οδηγήσει 16 μέλη του Ιδρύματος στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Αυτό αναμένεται να αποφασίσει για τον καταλογισμό ή μη εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ σε καθηγητές του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Συνάντηση με υφυπουργούς

Μετά την τελευταία εξέλιξη, οι πρυτανικές αρχές του ιδρύματος συναντήθηκαν χθες με τους υφυπουργούς Οικονομικών Α. Μπέζα και Παιδείας Σπ. Ταλιαδούρο σε μία προσπάθεια να παγώσει η στοχευμένη επίθεση που γίνεται σε βάρος λειτουργών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Σε διαφορετική περίπτωση, η Σύγκλητος του ιδρύματος έχει αποφασίσει να προχωρήσει σε πλήρη αναστολή της εκπαιδευτικής και ερευνητικής λειτουργίας του ιδρύματος από τις 15 Ιανουαρίου.

Να πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά, ξεκινώντας από τις δαπάνες «εκτός σκοπού».

Οι δαπάνες αυτές αφορούν αποκλειστικά έργα που σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία του πανεπιστημίου κι έχουν σχέση με πρόσθετη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού, έξοδα στέγασης των φοιτητών, αμοιβές, επιδόματα και υπερωριακές αποζημιώσεις του προσωπικού του ιδρύματος. Στα πορίσματα των ελεγκτών δεν υπάρχει η παραμικρή αναφορά για ατασθαλίες που ζημίωσαν το ίδρυμα ούτε γίνεται λόγος για ένδειξη ή υπόνοια ποινικά κολάσιμης συμπεριφοράς.

Πού είναι επομένως το μεμπτόν; Κατά τον επιθεωρητή πάντα, αυτό εντοπίζεται στη χρήση του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ). Το «λάθος» δηλαδή που καταλογίζει στα μέλη της Επιτροπής Ερευνών είναι ότι διατέθηκαν χρήματα αυτού του λογαριασμού για άλλες ανάγκες του ιδρύματος, οι οποίες δεν εμπίπτουν στους σκοπούς του ΕΛΚΕ. Γι' αυτό και αναφέρονται στο πόρισμα ως «δαπάνες εκτός σκοπού».

Να σημειωθεί ότι ανάλογο μοντέλο διαχείρισης ακολουθούν όλα τα ΑΕΙ χωρίς να έχει ανακύψει ανάλογο θέμα με αυτό που ανέκυψε στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Να σημειωθεί επίσης ότι τα έσοδα του Ειδικού Λογαριασμού προέρχονται αποκλειστικά από τα γενικά έξοδα υλοποίησης έργων από εξωτερικούς χρηματοδότες (Ε.Ε., Επιχειρησιακά προγράμματα και ιδιώτες), σύμφωνα με τις συμβάσεις που υπέγραψε το Πανεπιστήμιο Κρήτης και τίθενται στη διάθεση και διαχείριση της Επιτροπής Ερευνών και της Συγκλήτου που προσδιορίζουν άλλωστε και τους σκοπούς για ανάγκες ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών και αναπτυξιακών έργων.

Το εντυπωσιακό είναι ότι οι αποφάσεις για την εκτέλεση των «δαπανών εκτός σκοπού» δεν ελήφθησαν αυθαίρετα από μέλη της Επιτροπής Ερευνών. Ελήφθησαν από τα συλλογικά όργανα του ιδρύματος. Είναι δαπάνες που αποφασίστηκαν από τη Σύγκλητο, αφού κρίθηκε ότι έτσι διευκολύνεται το έργο και η ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Κρήτης. Τις δαπάνες αυτές κλήθηκαν να εκτελέσουν τα μέλη της Επιτροπής Ερευνών. Η Επιτροπή Ερευνών αποτελείται από καθηγητές που εκλέγονται με τριετή θητεία από τις γενικές συνελεύσεις των σχολών ή των τμημάτων.

Το πιο εντυπωσιακό είναι ότι η νομιμότητα των «δαπανών εκτός σκοπού» ελέγχεται και εσωτερικά από τα όργανα του πανεπιστημίου και εξωτερικά κάθε χρόνο από ορκωτούς λογιστές και τέλος από υπηρεσίες των υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας.

Σε ό,τι αφορά το Τεχνικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από καθηγητές και προσωπικό του ιδρύματος είναι γνωμοδοτικό όργανο, οπότε δεν έχει αρμοδιότητα οικονομικής διαχείρισης.

Ο εν λόγω επιθεωρητής λοιπόν κατά τον έλεγχο που διενήργησε (ξεκίνησε το 2002), αγνόησε προγενέστερες αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του ιδρύματος (ελήφθησαν την περίοδο 1996-2002) που έκριναν ομόφωνα τη σκοπιμότητα των δαπανών και κατέληξε στην άποψη ότι οι δαπάνες από τον ΕΛΚΕ κακώς διατέθηκαν για άλλους σκοπούς καταλογίζοντας ευθύνη στα μέλη της Επιτροπής Ερευνών. Τους ζητεί λοιπόν να επιστρέψουν στο ταμείο του ιδρύματος τα ποσά που διατέθηκαν για τις «εκτός σκοπού δαπάνες». Τα χρήματα αυτά ανέρχονται συνολικά σε 4,8 εκατομμύρια ευρώ και τα «χρέη» έχουν επιμεριστεί ατομικά στον κάθε διδάσκοντα, οι οποίοι καλούνται τώρα να πληρώσουν από την τσέπη τους ποσά που διατέθηκαν για τις ανάγκες του πανεπιστημίου.

Το ακόμη πιο εντυπωσιακό, αλλά αναπάντητο ερώτημα είναι γιατί ενώ από τις 10 Μαΐου του 2004 έχει ανακληθεί κάθε εντολή ελέγχου στο Πανεπιστήμιο Κρήτης από τον συγκεκριμένο επιθεωρητή -κι ενώ είχε παυθεί προσωρινά από την υπηρεσία του, επειδή εκκρεμεί πρωτόδικη καταδικαστική απόφαση σε βάρος του για οικονομικό αδίκημα που σχετίζεται με διευθέτηση χρέους ιδιώτη προς το Δημόσιο- ο ίδιος εξακολουθεί να ασκεί με πρωτόγνωρο ζήλο τα καθήκοντά του.

Τον Δεκέμβριο του 2005 απέστειλε λοιπόν σημειώματα ελέγχου σε 26 μέλη του πανεπιστημίου, εγκλώντας τους για λανθασμένη χρήση κονδυλίων και καλώντας τους να πληρώσουν τα αντίστοιχα ποσά.

Λίγους μήνες αργότερα, τον Μάρτιο του 2006 αναρτώνται οι ειδικές προσκλήσεις που αναφέρονται στους 5 από τους 26 εγκαλούμενους μαζί με τις χρηματικές ποινές που τους έχει επιβάλει ο επιθεωρητής. Οι «κατηγορούμενοι» απαντούν καταθέτοντας υπομνήματα από τα οποία προκύπτει σαφώς ότι όλες οι αιτιάσεις του επιθεωρητή είναι αστήρικτες και νομικά αβάσιμες. Κάνουν παρέμβαση στο υπουργείο Οικονομικών για αναστολή εκτέλεσης των εντολών, πράγμα που έγινε και προσφεύγουν στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Στο διάστημα που ακολουθεί πραγματοποιείται άτυπη κοινή σύσκεψη παραγόντων των υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας που καταλήγει ότι υπάρχει κενό στη υφιστάμενη νομοθεσία και χρειάζεται να αλλάξει. Το θέμα είχε τεθεί προηγουμένως και στις Συνόδους των πρυτάνεων. Κατατίθεται λοιπόν τροπολογία στο Νόμο που διέπει την λειτουργία των ΑΕΙ, σύμφωνα με την οποία δεν δικαιούται ο ελεγκτής να ελέγχει τους σκοπούς αλλά το νομότυπο μιας διαδικασίας εκτέλεσης δαπανών. Μόνο που στην τροπολογία δεν δίνεται αναδρομική ισχύ κι έτσι δεν καλύπτονται οι προαναφερόμενες πράξεις.

Μεσολαβεί ένα μεγάλο διάστημα σιωπής κι εκεί που όλοι νόμιζαν ότι ο επιθεωρητής έχει πειστεί μετά τα όσα ανατρεπτικά δεδομένα μεσολάβησαν κι ενώ το ΣΤΕ δεν έχει ακόμη εκδώσει απόφαση, ο φάκελος άνοιξε ξανά. Από τον ίδιο πάλι επιθεωρητή που απέστειλε τις προσωπικές κλήσεις χρεών στους διδάσκοντες του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Υστερα από όλα αυτά, οι διωκόμενοι καθηγητές κατέφυγαν στη Δικαιοσύνη ενώ η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου ετοιμάζεται να βάλει λουκέτο στο ίδρυμα. Και η πολιτεία σιωπά, υπερασπιζόμενη με ...πάθος το δημόσιο πανεπιστήμιο.

ΙΩ. ΠΑΛΛΗΚΑΡΗΣ, πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης

«Να θεωρηθεί ολοκληρωμένος ο έλεγχος - να ανακληθούν όλα τα έγγραφα»

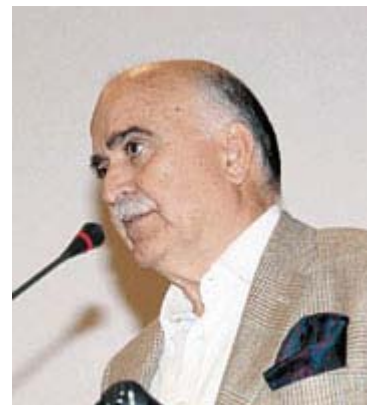
Αυτή τη στιγμή το θέμα των καταλογισμών έχει δύο πτυχές. Η πρώτη έχει να κάνει με την ουσία του θέματος, σύμφωνα με την οποία ο οποιοσδήποτε έλεγχος είναι αβάσιμος για τους παρακάτω δύο λόγους:

1. Το Τεχνικό Συμβούλιο είναι γνωμοδοτικό όργανο (Ν. 1418/84, άρθρο 3) οπότε δεν διαθέτει σε καμία περίπτωση αρμοδιότητα οικονομικής διαχείρισης, ή αποφασιστική αρμοδιότητα προκήρυξης έργων, περιορίζεται δε να γνωμοδοτεί στα θέματα που ορίζει ο Ν. 1418/1983. Όλες οι δαπάνες που καταλογίζονται στο Τεχνικό Συμβούλιο ελέγχθηκαν και προληπτικά και κατασταλακτικά από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και επομένως ούτε ελλείμματα υπήρξαν, ούτε ατασθαλίες.

2. Δεν υπάρχουν ελλείμματα στον ΕΛΚΕ. Το σύνολο των δαπανών είναι σύμφωνες με την Κοινή Υπουργική Απόφαση, όπως εφαρμόζεται στα Πανεπιστήμια της χώρας, και όπως πρόσφατα ερμηνεύθηκε με το άρθρο 12, παρ. 1 του Ν. 3577/2007. Και τούτο διότι τα έσοδα του Ειδικού Λογαριασμού προέρχονται αποκλειστικά από τα γενικά έσοδα υλοποίησης έργων από εξωτερικούς χρηματοδότες (Ευρωπαϊκή Ένωση, Επιχειρησιακά Προγράμματα και ιδιώτες), σύμφωνα με τις συμβάσεις που υπέγραψε το Πανεπιστήμιο Κρήτης, και τίθενται στη διάθεση και διαχείριση της Επιτροπής Ερευνών και της Συγκλήτου, που προσδιορίζουν τους σκοπούς για ανάγκες ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών και αναπτυξιακών έργων.

Η δεύτερη πτυχή έχει να κάνει με τον τύπο και τις ιδιαιτερότητες του οικονομικού ελεγκτή του οποίου ο έλεγχος είναι ανυπόστατος για τους ακόλουθους λόγους.

1. Ανακλήθηκε κάθε εντολή ελέγχου από 10-5-2004.

2. Δεν κατέθεσε πορισματική έκθεση από κοινού με τους άλλους επιθεωρητές, όπως είχε λάβει εντολή στις 9-1-2004.
3. Κατέθεσε ατομική πορισματική έκθεση στις 30-4-2004, που έγγραφε «η εξέλιξη και ολοκλήρωση του ελέγχου είναι απαραίτητο να συνεχιστεί».
4. Επανεμφανίσθηκε με ένα ιδιόχειρο «σημείωμα ελέγχου» 19 μήνες μετά την κατάθεση της πορισματικής έκθεσης που δεν είχε κοινοποιηθεί στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.
5. Οι εγκαλούμενοι στο «σημείωμα ελέγχου» δεν ταυτίζονται με τους θεωρούμενους ως «βασικούς υπεύθυνους» κατά την πορισματική έκθεση.
6. Δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία, δεν υπάρχουν παραστατικά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για το Πρόγραμμα με Κ.Α. 233 καταλογίζεται ποσό 750 εκατ. δρχ. με βάση έναν συγκεντρωτικό πίνακα που δεν προέρχεται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, αλλά συνέταξε ο ίδιος.
7. Επανεμφανίσθηκε με Ειδικές Προσκλήσεις δύο χρόνια μετά το «σημείωμα ελέγχου» και απειλεί αναιτιολόγητα με «καταλογιστικές πράξεις».
8. Οντας Οικονομικός Επιθεωρητής εμφανίζεται κατά καιρούς στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης παρουσιάζοντας στοιχεία του «ελέγχου» που δεν έχουν τεθεί υπόψη των ελεγχόμενων όπως ο νόμος ορίζει, απαξιώνοντας και τους ελέγχους και την υπηρεσία του.
9. Έχει απολέσει την έξωθεν καλή μαρτυρία που πρέπει να διαθέτει ένας Οικονομικός Επιθεωρητής, γιατί έχει καταδικασθεί πρωτοδίκως σε 18μηνη φυλάκιση για διάπραξη του αδικήματος της «απάτης κατ' εξακολούθηση» και ως ένοχος της παράβασης «περί μεσαζόντων».

Το αίτημα του Πανεπιστημίου Κρήτης αυτή τη στιγμή επικεντρώνεται στα εξής τρία σημεία.

- * Να θεωρηθεί ο συγκεκριμένος έλεγχος ολοκληρωμένος μετά τις εξηγήσεις που δόθηκαν από τους εγκαλούμενους στον Οικονομικό Επιθεωρητή.
- * Να ανακληθούν όλα τα έγγραφα που έχει εκδώσει ο κ. Χριστοδουλάκης μετά την κατάθεση της πορισματικής του έκθεσης στις 30-4-2004.
- * Αν παρά τις εκτενείς εξηγήσεις θα μπορούσε να υπάρξει οποιαδήποτε υπόνοια ελλειμμάτων, να διαταχθεί νέος πραγματικός έλεγχος στο πλαίσιο του Ν. 3492/2006 και της ισχύουσας νομοθεσίας για την οικονομική διαχείριση των πανεπιστημίων για όποια θέματα και για όποια περίοδο θα αφορούσε η υπόνοια.

Τρία θέματα ακουμπά η έκθεση

Η έκθεση του επιθεωρητή του υπουργείου Οικονομικών Εμμ. Χριστοδουλάκη, που διενήργησε διαχειριστικό έλεγχο για έργα του Πανεπιστημίου Κρήτης, αναφέρεται σε τρία θέματα:

Το ένα σχετίζεται με χρήση πόρων που προέρχονται από τον ΕΛΚΕ. Τα χρήματα των άλλων δύο προχέονται από άλλες πηγές.

1. Φοιτητική εστία Ρεθύμνου. Κατηγορείται ο πρώην πρύτανης Χρ. Νικολάου και ακόμη 5 διδάσκοντες ότι κακώς κατέβαλαν 1,5 εκατομμύριο ευρώ ενοίκιο για στέγαση των φοιτητών. Σύμφωνα με την έκθεση, το πανεπιστήμιο δεν θα είχε επιβαρυνθεί με αυτή τη δαπάνη εάν δεν είχε προχωρήσει στη λύση της εργολαβικής σύμβασης για την κατασκευή της εστίας.
2. Αμοιβές, επιδόματα και υπερωριακές αποζημιώσεις, πρόσθετη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπαλλήλων πανεπιστημίου. Κατηγορούνται 11 μέλη της Επιτροπής Ερευνών, η πρώην πρύτανης και ο επιστημονικός υπεύθυνος του έργου ότι χρησιμοποίησαν για τους προαναφερόμενους σκοπούς κονδύλια από το πλεόνασμα του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας ύψους 2,6 εκατομμύρια ευρώ την περίοδο 1998-99 και την περίοδο 2000-2001.
3. Μεγάλο αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Κρήτης. Υπογράφηκε σύμβαση στις 20 Μαΐου 1998 με τεχνική εταιρεία ύστερα από δημοπράτηση του έργου. Σύμφωνα με την έκθεση, το έργο υπερτιμολογήθηκε και το πανεπιστήμιο κλήθηκε να πληρώσει περίπου 700.000 ευρώ περισσότερα για την εκτέλεση του έργου, ενώ διαπιστώθηκαν ενέργειες που στόχο είχαν τη δικαιολόγηση οικονομικών και τεχνικών παράνομων πράξεων.